"С ЛИЦЕ КЪМ ХОРАТА..."

Публикуван на: 25-07-2006
Източник: Портал ЕВРОПА

Проучване на Портал ЕВРОПА за реформата в държавната администрация.
"С лице към хората". Пламен Момчилов спечели първата награда в конкурсите за лого и слоган на държавната администрация. Авторът на най-доброто предложение за лого обясни, че стрелката нагоре символизира посоката, в която трябва да се развива българската държавна администрация. (вж. илюстрацията)

Европейската комисия в лицето на комисарите по административните въпроси Сийм Калас и по разширяването Оли Рен отчетливо похвалиха българската реформа в държавната администрация.
На 18 юли Сийм Калас каза пред министъра на държавната администрация Николай Василев, че стъпките, които министерството му предприема, са "правилните и аз съм доволен от постиженията до момента."
В прес-съобщение на министерството четем, че "... еврокомисарят беше впечатлен... от това, че вече е предоставена компютърна техника на всички общински и областни администрации в страната".
В Брюксел министрите Василев и Кунева представиха и Програмата за прозрачност в дейността на администрацията и на лицата, заемащи висши държавни длъжности.
Ден по-късно, на 19 юли, медиите съобщиха, че Оли Рен "остана впечатлен от плановете на Министерството на държавната администрация и административната реформа за развитие на електронното правителство в България и ги определи като революционни".
Междувременно в София стана факт първото четене на промените в Закона за публичността на имуществото на лица, заемащи висши държавни длъжности: вече ще се проверява истинността на подаваните имотни декларации в Сметната палата, а НАП – Националната агенция по приходите също ще прави проверка на декларираното от депутати, министри и магистрати и висши държавни служители: общо около 6 000 души.

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg

Вносител беше Йордан Цонев (ДПС) –европейските либерали очакваха отдавна от своята партия-членка съответните законодателни инициативи, след спорната философия за "обръчите от фирми" около политическите партии, формулирана през април от лидера на ДПС Ахмед Доган. Под егидата на тройната коалиция се променя и Законът за политическите партии – въвеждат се мерки за прозрачност на партийното финансиране. ДПС работи и по Закон за лобизма, който обаче не срещна подкрепа от страна на БСП и НДСВ – другите две партии в тройната коалиция.
В статия за евентуалните предпазни клаузи, седмичникът "Капитал" коментира представянето на българските идеи за електронно правителство с думите, че "За Брюксел обаче това нито е проблем, нито чак толкова интересна тема". Седмичникът се спира върху другите проблеми на българската готовност за членство.
Портал ЕВРОПА обаче констатира нарастваща тревога у доста влиятелни експерти по публична администрация и държавно управление. Дори и след "похвалата" на Сийм Калас и Оли Рен, експертите продължават да са скептични към начина, по който се извършва реформата в държавната администрация.

Техните тревоги най-общо се резюмират в две области – първо, няма ясна визия; и второ, нововъведенията не се осмислят, не се разбират дори и от топ-администраторите, следователно – реформите остават само на хартия (при това с лавинообразно нарастващ обем) и не се прилагат в реалността.
Например непосредствено преди министрите Василев и Кунева да заговорят за прозрачно управление, Портал ЕВРОПА доста дълго неуспешно издирваше из родното интернет пространство Етичния кодекс на лицата, заемащи висши държавни длъжности в изпълнителната власт, приет през декември миналата година от кабинета Станишев.
Портал ЕВРОПА констатира също, че сега действащите у нас имуществени декларации са тромави и не дават на обикновения им читател ясна представа за финансовите зависимости на висшите политици, които ги попълват. Вероятно самите формуляри не се разбират от попълващите декларации, защото масово се нанасят сгрешени данни – например от министри през 2004-2005 г. "Щом кметовете не разбират Закона за местното самоуправление и си кметуват, без да излязат от бордовете на фирми, като открито повтарят, че са прави и буквата на закона не е важна, защо се учудвате, че министрите попълват през пръсти имуществените си декларации?" – попита юрист, на когото Портал ЕВРОПА зададе въпроса, защо Джефри ван Орден декларира всеки подарък, получен от служебна командировка – включително в България, а Симеон Сакскобургготски не декларира возенето си на самолета на Черани.

Държавен служител и политическо назначение

Министрите на вътрешните работи и на културата Румен Петков и Стефан Данаилов направиха изявления през април, че е необходимо прилагането на т.нар. формула 8-5-3 "на всички нива в администрацията" и "ново разпределение на властта по места", по-конкретно в "държавната

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg

администрация по райони". От БСП съобщиха, че контактна група преговаря за това с другите две формации в управляващата тройна коалиция.
Преди 16 май, когато бе представен мониторинговият доклад на Европейската комисия, експерти по евроинтеграция коментираха пред Портал ЕВРОПА, че с подобни изказвания и действия България би могла да си навлече критики за неизпълнение на политическите критерии за членство в ЕС, тъй като Законът за държавната администрация ясно разграничава политическото от професионалното ниво.
Портал ЕВРОПА припомня, че **Законът за администрацията** бе приет през 1998 година. Той предвиждаше политически лица да бъдат единствено министрите и областните управители, както е по Конституция, и единствено министрите да имат политически кабинети. През 2001 г. правителството на НДСВ прокара промени, с които се премахна статутът на държавни служители за председателите на държавни агенции и държавни комисии (т.нар. Поправки "Лучано"). Законът бе променен отново през април 2006 г., когато тройната коалиция БСП-НДСВ-ДПС въведе политически кабинети и на областните управители, т.е. бе въведено допълнително ниво на кадри, назначавани без конкурс. Сред тях е и директорът на Дирекция "Връзки с обществеността" – единствената длъжност, която е едновременно и член на политическия кабинет, и има гарантиран статут на държавен служител. Пресаташето "така или иначе се освобождава с изтичане на мандата на министъра", по-важното е, че останалите служители в дирекция "Връзки с обществеността" оставали на работа, смятат от МДААР.
Експерти по въпросите на администрацията коментираха пред Портал ЕВРОПА, че последователните промени в закона на практика целят да разширят обхвата на политическия слой в държавната служба. Когато управляващите са в широка коалиция, квотното представителство във властта би могло да се осъществи единствено по този начин, а аргументите на министрите Петков и Данаилов през април бяха, че БСП не е представена във властта в степента, в която "носи отговорност" за управлението.
Заместник-министърът на държавната администрация Мария Дивизиева коментира пред Портал ЕВРОПА, че смисълът на измененията в Закона е точно обратният – ясно да се разграничат и дефинират политическото и професионалното ниво. "Законът ограничава политическото влияние в рамките на политическия кабинет", казва Дивизиева и допълва, че именно така е изпълнена препоръката на ЕК от мониторинговия доклад миналата есен. По думите на зам.-министъра, политическите кабинети на областните управители ги е имало и преди – т.е. техните заместници и шефовете на "Връзки с обществеността", а с последните промени на закона "просто ги фиксирахме като политически кабинети".

"Не е възможно да има предоговаряне на „постове във местната власт", тъй като и по Конституция властите в страната са разделени и съответно тези „постовете" се формират и утвърждават след провеждане на демократични местни избори. Последните такива бяха

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg

през 2003 г. и екипите за местно управление отдавна са формирани. Що се отнася до разпределението на местата в държавната администрация по райони, това е в правомощията на съответните политически структури на трите партии в коалицията в различните области. Съобразно необходимостта и в непрекъснат диалог „в повечето случай с конкурси" за тях се избират професионални най- добре подготвените кадри. Сам разбирате, че формулата 8-5-3 не е и не може да бъде догма при разпределение на длъжностите и политическите квоти."

– това дословно (не сме редактирали, бел.ред.) написа на Портал ЕВРОПА Илиана Йотова, ръководител на пресцентъра на БСП, в отговор на наш въпрос.
А ето какво написа до Портал ЕВРОПА министърът на културата Стефан Данаилов:
"Смятам, че резултатите от разговорите на БСП с коалиционните партньори в управлението, свързани с дисбаланса в прилагането на формулата 8-5-3 в Кърджали и други райони, могат да бъдат съобщени едва когато обсъждането приключи. Тези разговори изискват време. Убеден съм обаче, че промяна в Кърджали ще има – може да не е точно по формулата 8-5-3, но ще има.

Когато през март говорих в Кърджали, че схемата 8-5-3 не действа в региона, нямах предвид държавните служители – известно е, че те се назначават с конкурс. Има обаче други длъжности от различни административни управленски структури в региона, където назначенията са без конкурс. Убеден съм, че в Кърджали има много достойни хора, отлични професионалисти, които следва да получат шанс за реализация. Що се отнася до въпроса Ви за последните промени в Закона за администрацията – те въвеждат ясно разграничение между политическите и административните нива в държавната администрация. В Мониторинговия доклад на Европейската комисия за България от 16 май тази година е посочено, че законът предвижда конкурсна процедура за подбор и назначаване на служители, въвежда принципа на мобилност в държавната администрация и насърчава обучението на държавните служители, а като цяло – че България е осъществила добър напредък в сферата на държавната администрация и е на път да разполага с ефективна държавна администрация, при условие че се запази настоящият курс на реформата. Очакванията ми за оценката за България в есенния

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg

мониторингов доклад на Европейската комисия са оптимистични. И в доклада от месец май комисията счита, че България отговаря на политическите критерии за членство в ЕС. Оптимист съм за оценките в есенния доклад на комисията, защото има много висока мотивация на правителството, на парламента, на всички институции, на обществото като цяло България да бъде член на ЕС от 1 януари 2007г."

Редакцията изразява готовност и желание да публикува разнообразни гледни точки и мнения, свързани с административната реформа. За старт на тази дискусия предлагаме подробни интервюта с ресорния министър Николай Василев и неговата заместничка г-жа Мария Дивизиева. Интервютата са проведени през юни 2006 г. Вижте ги в рубриката "Тема на месеца" на Портал ЕВРОПА.

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg